
Els nostres socis europeus

Autor:

Data de publicació: 16-09-2014

Sempre he pensat que no coneixes de veritat una persona fins que no la veus actuar en situacions de crisi personal. Per exemple, la reacció que el marit té el dia que la seva dona li demana el divorci el retrata com a persona. Hi ha homes que reconeixen que han fet les coses malament i corregeixen els seus errors. De vegades aquesta reacció honesta acaba solucionant la crisi. Altres marits reaccionen de manera irada i violenta. El seu enuig sovint els porta a mofar-se de la dona i a insultar-la i a amenaçar-la. En mostrar la veritable personalitat despòtica i abusiva, la imatge que ella té del marit es deteriora i les seves ganes de marxar no fan sinó augmentar. Per Xavier Sala i Martín

Per Xavier Sala i Martín

Sempre he pensat que no coneixes de veritat una persona fins que no la veus actuar en situacions de crisi personal. Per exemple, la reacció que el marit té el dia que la seva dona li demana el divorci el retrata com a persona. Hi ha homes que reconeixen que han fet les coses malament i corregeixen els seus errors. De vegades aquesta reacció honesta acaba solucionant la crisi. Altres marits reaccionen de manera irada i violenta. El seu enuig sovint els porta a mofar-se de la dona i a insultar-la i a amenaçar-la. En mostrar la veritable personalitat despòtica i abusiva, la imatge que ella té del marit es deteriora i les seves ganes de marxar no fan sinó augmentar.

He de confessar que l'analogia del divorci sovint em serveix per pensar en el procés de separació que viu Catalunya. Hi he pensat, per exemple, en llegir la reacció d'alguns autoproclamats experts espanyols a la gargantuesca exhibició de força del sobiranisme del passat 11 de setembre a Barcelona. La majoria estan perduts, sense entendre què ha passat exactament a Catalunya.

Alguns encara creien que l'independentisme català era el resultat d'una rauxa passatgera causada per la crisi econòmica, i pensaven que, ara que Espanya està sortint de la recessió, el "suflé" (Enric Millo dixit) baixaria. Aquests analistes, però, no s'havien fixat que aquesta no és la primera crisi d'Espanya i cap de les anteriors havia fet augmentar el sentiment independentista. Per si sola, doncs, la crisi no pot ser una explicació.

Altres gurus estan convençuts que el sobiranisme és el resultat d'anys d'adoctrinament per part de TV3 i de l'escola pública. Aquesta explicació no té en compte que la major part de ciutadans de Catalunya no miren TV3 (el seu share no ha arribat mai al 30%). Tampoc té en compte que l'independentisme està distribuït per totes les edats, de manera que, si la culpa és de les escoles, ¿com és que la gent de la meua generació també s'ha tornat independentista malgrat que no ha anat mai a l'escola "maligna" i "adoctrinadora"? La teoria de l'adoctrinament, doncs, cau pel seu propi pes.

Un tercer grup diu que la culpa és d'un Artur Mas que ha embogit i la bogeria del qual ha arrossegat la resta de ciutadans. El problema d'aquesta explicació és que quan Artur Mas va agafar la taula de surf i es va posar sobre l'onada, el setembre del 2012, el tsunami ja feia dos anys que estava en marxa. La nova posició de Mas va ser la conseqüència, i no pas la causa, de l'auge generalitzat de l'independentisme entre la població. La teoria del líder boig tampoc no té recorregut.

Si l'explicació del boom sobiranista no és ni la crisi, ni l'adoctrinament, ni l'embogiment sobtat de Mas, quina és? Doncs sospito que té a veure amb la resposta del marit quan la dona li demana el divorci: la reacció que ha tingut Espanya davant la possibilitat que marxem ha mostrat la seva veritable naturalesa. I el que hem vist no ens ha agradat gens!

L'Estatut del 2005 era una petita advertència de Catalunya que les relacions no anaven del tot bé. En aquell moment, ningú, ni tan sols Esquerra, demanava el divorci. Demanàvem que se'ns reconegués com a nació, que l'Estat invertís

més a Catalunya i que la solidaritat entre regions es moderés (i no pas que s'acabés). Poca cosa més. La reacció dels grans partits polítics i les institucions espanyoles va mostrar la veritable cara de qui havia estat la nostra parella durant tants anys: el president del govern (José Luis Rodríguez) va traïr la promesa d'aprovar l'Estatut del Parlament català, el PP va portar l'Estatut al Constitucional i un tribunal devaluat i polititzat el va escapar fins a deixar-lo irreconeixible. Aquella humiliació va fer que milers de catalans veiessin que a Espanya no hi havia res a fer, i van virar cap al sobiranisme.

La reacció d'Espanya davant aquest viratge va ser encara més violenta i amenaçadora: ens van dir que utilitzarien el poder de veto per deixar-nos fora d'Europa “ durante tres generaciones ”, que sense el seu mercat nosaltres ens arruïnàrem, que no cobraríem les pensions, que farien boicots i que “vagaríamos por el espacio por los siglos de los siglos”. I com més radicals eren les amenaces, més clarament veia tothom la veritable naturalesa de qui havia estat la nostra parella durant tots aquells anys... i menys ens agradava el que vèiem.

La situació s'ha anat deteriorant fins al punt que durant els darrers mesos hem assistit a un espectacle dantesc: hem vist com l'estat espanyol utilitzava els serveis d'intel·ligència que paguem entre tots per espia els seus propis ciutadans i com utilitzava la informació amb finalitats polítiques contra el procés sobiranista. Hem vist com el ministeri de l'Interior que paguem entre tots utilitzava la policia per filtrar documents falsos amb l'objectiu de manipular resultats electorals. Hem vist com el ministeri d'Hisenda que paguem entre tots utilitzava els instruments de l'Estat (com ara la Unidad de Delincuencia Económica y Fiscal, UDEF) per perseguir i castigar aquells que, com Pujol, han deixat de ser útils a Espanya i “ja no troben arguments contra la independència”. Hem vist com l'Estat utilitzava sectàriament les ambaixades que paguem entre tots per fer propaganda d'una determinada manera de veure el procés, i també hem vist com ha utilitzat els seus cònsols i ambaixadors, que també paguem entre tots, perquè actuïn com a vigilants polítics i, en el seu cas, deensors de ciutadans catalans que van a fer conferències i a presentar llibres pel món.

L'esperpent va assolir el seu màxim quan el mateix ministre Montoro va justificar aquestes accions tot dient que l'Estat té dret a defensar-se... i tothom ho ha trobat tan normal! Doncs jo no ho trobo normal i em nego a acceptar-ho! La democràcia no consisteix només a fer eleccions cada quatre anys i a dir que s'ha de respectar la Constitució. La democràcia consisteix també a protegir els ciutadans davant els abusos de l'estat. I quan l'estat espanyol perverteix les seves pròpies institucions amb finalitats partidistes, no només abusa de nosaltres, els ciutadans, sinó que ens mostra amb cristal·lina transparència la seva veritable naturalesa: autoritària i antidemocràtica.

El problema per a Espanya és que això ho veuen tots els catalans... però també ho veu la resta del món. I això inclou els nostres socis europeus.